

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 299/2021-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátskou kanceláriou URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., Havlíčkova 16, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ spoločnosti JUDr. Ondrej Urban, MBA, proti postupu Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 201/2015 (v súčasnosti sp. zn. 25 Cb 97/2020, pozn.) a proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob 169/2018 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu elektronickou formou 24. septembra 2020, doplnenou podaním doručeným ústavnému súdu 19. februára 2021, domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 201/2015 (ďalej aj „konanie okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob 169/2018 [ďalej len „konanie krajského súdu“]; konanie okresného súdu a krajského súdu (ďalej spolu aj „napadnuté konanie“)]. Sťažovateľka súčasne navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov, priznal jej primerané finančné zadost'učinenie v sume 7 000 eur, pričom okresný súd jej má vyplatiť sumu 4 000 eur a krajský súd sumu 3 000 eur, a aby jej ústavný súd priznal aj náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, že došlo k porušeniu jej práv označených v bode 1 tohto uznesenia nesústredeným postupom a nečinnosťou okresného súdu a krajského súdu v napadnutom konaní.

3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala na okresnom súde žalobu z 29. apríla 2015, ktorou sa od žalovanej domáha zaplatenia sumy 5 335,74 eur s príslušenstvom. O podanej žalobe rozhodol okresný súd rozsudkom č. k. 26 Cb 201/2015-132 z 26. apríla 2018 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) tak, že prvým výrokom zamietol návrh žalovanej na prerušenie konania, druhým výrokom zaviazal žalovanú zaplatiť sťažovateľke sumu 5 335,74 eur spolu s 9,05 % ročným úrokom z omeškania od 3. januára 2015 do zaplatenia, paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky v sume 40 eur a tretím výrokom priznal sťažovateľke nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Z dôvodu odvolania žalovanej následne v napadnutom konaní konal krajský súd, ktorý rozsudkom č. k. 3 Cob 169/2018-240 z 13. marca 2019 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) potvrdil rozsudok okresného súdu a sťažovateľke priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Proti rozsudku krajského súdu podala žalovaná dovolanie s poukazom na § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením č. k. 2 Obdo 60/2019 z 27. mája 2020 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“) zrušil rozsudok krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

4. Podľa sťažovateľky okresný súd a krajský súd nevenovali predmetu napadnutého konania dostatočnú pozornosť, čím zapríčinili vydanie nezákonných rozhodnutí, ktoré najvyšší súd uznesením zrušil. Sťažovateľka považuje konanie okresného súdu a krajského súdu za neefektívne, nesústredené a nehospodárne, pričom zdôrazňuje, že uvedení porušovatelia jej práv sú v napadnutom konaní už viac ako päť rokov a päť mesiacov (ku dňu podania ústavnej sťažnosti, pozn.) nečinní a nie sú schopní dospieť k právoplatnému rozhodnutiu v merite veci.

5. Na podklade v ústavnej sťažnosti citovanej judikatúry ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) sťažovateľka vyjadrila, že porušenie jej namietaných práv by sa malo posúdiť vzhľadom na celú dobu napadnutého konania, počas ktorej sa stále nachádza v právnej neistote. V tejto súvislosti sťažovateľka akcentovala, že ak by aj okresný súd v najbližšej dobe rozhodol, tak by nebol schopný konvalidovať stratený a neúčelovo využitý čas, ktorý už v napadnutom konaní od podania žaloby stihol uplynúť.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky o porušení jej základných práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa čl. 38 ods. 2 listiny a jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

7. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne

z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (napr. I. ÚS 358/2019, I. ÚS 85/2021).

8. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa domáha preskúmania napadnutého konania ako celku, pretože k porušeniu jej namietaných práv malo dôjsť práve činnosťou okresného súdu a krajského súdu, ktorých rozhodnutia boli neskôr najvyšším súdom zrušené, a to z dôvodu, že ich postupom došlo k porušeniu práva žalovanej na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) CSP]. Konanie okresného súdu a krajského súdu tak sťažovateľka považuje za neefektívne, nehospodárne, nezákonné a porušujúce jej základné práva.

9. Zo sťažovateľkou predneseného skutkového stavu vyplýva, že napadnuté konanie ako celok (ku dňu podania ústavnej sťažnosti, pozn.) trvá približne päť rokov a päť mesiacov. Okresný súd o podanej žalobe (datovaná 29. apríla 2015, pozn.) rozhodol rozsudkom z 26. apríla 2018, ktorý rozsudkom z 13. marca 2019 potvrdil krajský súd a následne boli uznesením najvyššieho súdu z 27. mája 2020 rozhodnutia okresného a krajského súdu zrušené (bod 3 tohto uznesenia, pozn.). Uznesenie najvyššieho súdu bolo okresnému súdu doručené 6. júla 2020.

10. Na podklade uvedeného skutkového stavu ústavný súd rezultuje, že v napadnutom konaní rozhodovali všeobecné súdy všetkých stupňov a k zmene právneho stavu došlo až uznesením najvyššieho súdu. Rozhodnutie najvyššieho súdu však podľa ústavného súdu samo osebe nevyvoláva také následky, ktoré by mohli spôsobiť porušenie sťažovateľkou namietaných práv a ani umožniť ústavnoprávny prieskum napadnutého konania ako celku. Navyše, preskúmanie konania ako celku bráni aj petit ústavnej sťažnosti, ktorým sama sťažovateľka vymedzila mantinely ústavnoprávneho prieskumu napadnutého konania len na konanie okresného súdu a krajského súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti dáva do pozornosti, že viazanosť rozsahom a dôvodmi návrhu t. j. aj ústavnej sťažnosti sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti ústavného súdu petitom ústavnej sťažnosti, teda tou časťou ústavnej sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Ústavný súd zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú v konaní zastúpené advokátom (I. ÚS 217/2020).

11. Ústavný súd viazaný rozsahom sťažnostného návrhu preto môže preskúmať napadnuté konanie len v časti rozporovaného postupu okresného súdu a krajského súdu. Vychádzajúc zo svojej judikatúry, ústavný súd pripomína, že v mnohých prípadoch posúdil konanie okresného súdu a krajského súdu ako jeden celok (napr. I. ÚS 170/2017, III. ÚS 728/2017, I. ÚS 217/2020), v zásade však išlo o konania, v ktorých súdy vyššej inštancie opakovane zrušili a vrátili vec na ďalšie konanie súdom nižšej inštancie, čím sa značným spôsobom narúšala právna istota a dôvera sťažovateľov v rozhodovaciu činnosť súdu nižšieho stupňa v tom, kedy bude v ich

prejednávanej veci právoplatne rozhodnuté. Uvedené ale nie je prípad sťažovateľky. Uznesenie najvyššieho súdu síce pre sťažovateľku znamená zásadný obrat v doterajšom priebehu napadnutého konania, na strane druhej ide o rozhodnutie dovolacieho súdu, ktorého vydanie predpokladá aj Civilný sporový poriadok práve formuláciou jedného z dovolacích dôvodov [§ 420 písm. f) CSP]. Zrušenie rozhodnutia súdu nižšieho stupňa z dôvodu porušenia práva na spravodlivý proces [§ 365 ods. 1 písm. b), § 389 ods. 1 písm. b) a § 420 písm. f) CSP] nedosahuje takú intenzitu zásahu do základných práv, aby sa im v rámci konania pred ústavným súdom automaticky poskytla ochrana. Okrem už všeobecnými súdmi judikovaného porušenia práva na spravodlivý proces ako dôvodu pre zrušenie rozhodnutia sa na vyslovenie porušenia základných práv ústavným súdom vyžaduje zohľadnenie osobitostí konkrétneho prípadu, iné prípadné porušenia práv sťažovateľa alebo opakované rozhodnutia súdov vyššej inštancie, ktoré prejednávajú vec vrátiť súdu nižšieho stupňa na ďalšie konanie. V napadnutom konaní však ide o prvé rozhodnutie, ktorým súd vyššieho stupňa poukázal na nedostatky napadnutého konania a má za následok odlišné právne posúdenie skutkového stavu v porovnaní s právnym názorom predtým konajúcich všeobecných súdov. Rozhodnutie najvyššieho súdu tak vzhľadom na sťažovateľkou prednesený skutkový stav napadnutého konania nedosahuje takú mieru, aby spôsobilo zásah do jej namietaných práv a umožnilo preskúmanie konania okresného súdu a krajského súdu ako celku. V konklúzii uvedeného ústavný súd uzatvára, že predmetom ústavnoprávneho prieskumu môže byť v súčasnom štádiu napadnutého konania len postup okresného súdu.

12. Ústavný súd pre úplnosť kontextu prejednávanej veci a posudzovania celkovej dĺžky konania konštatuje, že hoci obsah základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je obdobný do tej miery, že ich porušenie ústavný súd posudzuje spoločne, perspektíva ústavného súdu vo vzťahu k jednotlivým štátnym orgánom je odlišná ako v prípade ESLP. Európsky súd pre ľudské práva posudzuje namietané porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vo vzťahu k Slovenskej republike ako členskému štátu Rady Európy a ústavný súd ako vnútroštátny ľudskoprávny súd posudzuje potenciálne porušenie základných práv sťažovateľov vo vzťahu k jednotlivým štátnym orgánom (sp. zn. I. ÚS 390/2019). Nemožno preto konštatovať, že by ústavný súd pri posudzovaní namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v každom konaní automaticky sčítal dĺžku konania pred viacerými inštanciami štátnych orgánov a túto následne hodnotil bez ohľadu na okolnosti prípadu.

13. Pokiaľ ide o postup okresného súdu, v prvom rade je potrebné upriamiť pozornosť na skutočnosť, že obdobie, počas ktorého sa súdny spis nachádzal na krajskom súde a najvyššom súde, nemožno pričítať na vrub nečinnosti alebo neefektívneho postupu okresného súdu, a to aj napriek tomu, že najvyšší súd rozhodnutia súdov nižších stupňov zrušil a vec vrátil na konanie okresnému súdu. Konanie okresného súdu, ktorý o podanej žalobe sťažovateľky rozhodol až po troch rokoch a jeho rozhodnutie bolo v konečnom dôsledku zrušené uznesením najvyššieho súdu, nie je síce s ohľadom na kautely procesnej hospodárnosti možné považovať za postup optimálny, v okolnostiach prejednávanej veci je však dôvodné uzavrieť, že nejde o nečinnosť súdu, ktorá by mala povahu zbytočných prieťahov.

14. Nečinnosť okresného súdu nie je vizibilná ani po vrátení veci najvyšším súdom na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Ústavný súd vlastným prieskumom zistil, že po vrátení súdneho spisu

bola prejednávanej veci na okresnom súde pridelená nová spisová značka 25 Cb 97/2020. Okresný súd v predmetnom konaní rozhodol rozsudkom z 27. apríla 2021, ktorý sťažovateľka napadla odvolaním a súdny spis sa v čase prijatia tohto uznesenia nachádza u vyššej súdnej úradníčky, a to na účel vykonania administratívnych úkonov súvisiacich s podaním odvolania podľa § 373 a nasl. Civilného sporového poriadku. V zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu v obdobných prípadoch (napr. III. ÚS 78/2021, III. ÚS 440/2020) možno rezultovať, že konanie okresného súdu vedené pod sp. zn. 25 Cb 97/2020 predstavuje pokračovanie v tom istom predmete konania, pôvodne formálne vedenom pod spisovou značkou 26 Cb 201/2015 a na konania je tak potrebné nazerať ako na navzájom identické, tvoriace jeden celok (napr. III. ÚS 78/2021, III. ÚS 440/2020).

15. S prihliadnutím na už uvedené tak ústavný súd uzatvára, že namietaná dĺžka napadnutého konania svojou intenzitou nedosahuje ústavnoprávnu úroveň, ktorá by zakladala dôvod na vyslovenie porušenia sťažovateľkou namietaných práv. Predmetné ale nevyklučuje, aby sa sťažovateľka v prípade, že v ďalšom priebehu konania bude mať pochybnosti o rešpektovaní jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne čl. 6 ods. 1 dohovoru), opätovne domáhala nápravy jeho porušenia pred ústavným súdom ďalšou ústavnou sťažnosťou, keďže k nastoleniu stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci (m. m. III. ÚS 127/03, IV. ÚS 221/04, I. ÚS 6/2021).

16. Aj keď ústavný súd z opisu skutkového stavu uvedeného sťažovateľkou v ústavnej sťažnosti nezistil priet'ahy v napadnutom konaní, dáva do pozornosti, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). V prípade, keď ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevysloví porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhovie (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietne ako zjavne neopodstatnený (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011). Ak aj sťažovateľka v ústavnej sťažnosti poukázala na rozhodnutia ústavného súdu a tvrdila, že akceptovateľná nečinnosť orgánu verejnej moci môže trvať maximálne tri mesiace, tento záver zo sťažovateľkou uvádzaných rozhodnutí nevyplýva. To, či ojedinelá nečinnosť orgánu verejnej moci, hoci aj v trvaní viac ako troch mesiacov, môže byť kvalifikovaná ako zbytočné priet'ahy, posudzuje ústavný súd v kontexte celej prejednávanej veci (m. m. II. ÚS 109/2021).

17. Nad rámec uvedeného ústavný súd uvádza, že si nemohol nevšimnúť nesprávne označenie napadnutého konania zo strany sťažovateľky a jej právneho zástupcu, aj keď v čase podania ústavnej sťažnosti mohli disponovať vedomosťou o zmene spisovej značky v napadnutom konaní.

18. Vzhľadom na uvedené ústavný súd v napadnutom konaní nezistil dôvody, ktoré by zakladali možnosť vyslovenia porušenia sťažovateľkou namietaných práv, a preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

19. Z dôvodu odmietnutia ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia označených práv.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. júla 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu